

IZHAJA VSAKI DAN.
 vs nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
 Posamične številke se prodajo po 3 kv., (6 stotink)
 v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
 Kranju, St. Petru, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolminu,
 Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
 Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene
 kline. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 stot.
 milimeter, omarnice, zahvale, poslaice, oglase denarnih zavodov
 po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
 daljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
 40 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave
 Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsako leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —
 naročbe brez dopolane naročnine, se uprava ne ozira.
 Štorklina za zadajsko izdajo „Edinosti“ stane: celoletno K 5-20, pol leta K 3-10
 Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovska
 pisma se ne sprejemajo in rokopoljal se ne vračajo.
 Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista
 UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)
 Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
 konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija
 lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
 Poštno-hranilnični račun št. 841-652.
 Telefon št. 1187

Umor na gališkem na- mestniku.

LVOV 13. Včeraj po atentatu je grof Potocki za nekoliko trenutkov prišel k zavesti ter je bil previden sakramenti za umirajočec. Ob smrtni postelji so bili zbrani: rodbina namestnika, nadalje deželni maršal grof Badeni, nadškof Bilczewski, posvečeni škof Bandurski, korni poveljnik grof Auersperg, lvovski župan, oba podpredsednika namestništva in podpredsednik deželnega šolskega sveta. Pred namestništvom se je zbrala ogromna množica ljudstva.

LVOV 13. Listi poročajo k atentatu: Ko se služabniki na prvi strel udri v avdi- jenčno dvorano, je atentator zavpil namest- niku: To je za krivice maloruskemu narodu! Morilec je potem nameril revolver na urad- nego slugo, ki je pa atentatorja užgal. Siszynski je bil na to povsem miren. Težko ranjeni namestnik je pozval, kazaje z roko na morilca, prihitete slugo, naj ga zgrabijo. Ko so poklicali zdravnika, se je Siszynski porogljivo smejal rekši: To je vse zastoj! Izjavil je, da je že davno sklenil umoriti namestnika. Že dve leti je nosil seboj re- volver.

LVOV 13. Do pozne nočne ure je bila pred namestniško palačo zbrana na tisoče broječa množica ljudi. Vse predstave v gle- dališčih in drugih zabavnih lokalih so bile za včeraj odpovedane.

LVOV 13. Brat morilec je bil zapleten v kazensko pravdo maloruskih vseučilišnih slušateljev radi napada na lvovsko vseučiliš- no avlo, ter se je nedavno temu sam usmrtil.

LVOV 13. Istočasno, ko je bil zaslúšan Siszynski, je bila bišna preiskava v stano- vanju njegove matere in po kratkem zasli- šanju je bila tudi ona aretirana. Morilec in njegova mati sta bila izročena kazenskemu sodišču.

DUNAJ 13. Cesar je danes predpoldne vsprejel v posebni avdienci ministra za no- tranje stvari barona Bienerttha ter si dal na- tančno poročati o umorstvu na namestniku grofu Potockem.

LVOV 13. Truplo grofa Potockega so položili na mrtvaški oder v pritlični dvorani namestniške palače. Vdovi prihajajo mnogo- številne sožalnice. V imenu vlade je izrazil sožalje tudi ministerski predsednik baron Beck.

LVOV 13. Listi poročajo, da je policija na ukaz preiskovalnega sodnika aretirala tudi tri sestre Siszynskega in njegovo sestričino, ki je pa bila kmalo izpuščena na svobodo. Poleg tega so se vršile hišne preiskave v uredniških prostorih glasil ukrajinske stranke „Svoboda“ in „Dilo“ ter v stanovanju ured- nika Zegielškega. V prostorih maloruskega dijaškega društva je bil aretirani vseučilišni slušatelj Zamora. Preiskovalni sodnik je več- raj in danes zaslúšal merilca in druge areti- rane osebe.

Naslednik grofa Potockega.

DUNAJ 13. V političnih krogih menijo, da po-tane naslednik grofu Potockemu se- danji deželni maršal grof Ladislaj Badeni, namesto njega bi bil pa imenovan grof Arc- chowski, svak pokojnika.

Premoženje, ki je je zapustil pokojnik, ce- nijo na 50 milijonov kron, drugi njegovi soročniki so še bogateji.

Ministri pri pogrebu.

DUNAJ 13. Pogreba grofa Potockega se udeležijo ministerski predsednik baron Beck,

PODLISTEK.

55

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

Dan je bil popolnoma jasen, tih in vroč. Sveža vlažnost jutra se je bila celó v gozdu posušila, in mirjade komarjev so na gosto pokrivalo Oleninov obraz, hrbet in roke. Pes se je izpremenil iz črnega v sivga; njegov hrbet je bil ves pokrit s komarji. Isto barvo je zadobivala čerkeska, skoz katero so prebadali svoja žela. Ole- nin bi bil kmalu zbežal pred komarji; njemu se je že zdelo, da je poletí sploh nemogoče živeti v kazaški vasi. Bil je že na potu domov: no spomnil se je, da vendar-le žive tu ljudje, in je sklenil po- trpeti in se je prepuščal pikom. In — kako čudno! — proti poldnevu mu je po- stajal ta občutek celó prijeten. Zdelo se mu je celó, da ko bi ne bilo to od vseh strani ga obdajajoče mušičje atmosfere, tega mušičjega testa, ki se je pod roko razmazaval po potnem obrazu, in tega ne-

in ministri baron Bienertth, Abrahamowicz in dr. Koritowski.

Grof Andrej Potocki.

Umorjeni namestnik dr. grof Andrej Potocki je bil rojen dne 10. junija 1860 kakor sin grofa Adama Potockega. Bil je glavni Kozesovški panog grofovske rod- bine. Gimnazijo in vseučilišče je absolviral v Krakovu ter je bil promoviran doktorjem prava sub auspiciis imperatoris. Po smrti svo- jega brata se je bavil z upravo svojih po- sestev in industrijalnih podjetij.

Leta 1895 je bil izvoljen v gališki de- želni zbor. V Krakovu je bil grof Potocki člen mestnega sveta, hotel je svoječasno po- stati tudi župan, čemur so se pa uprli svo- bodomiselni občinski zastopniki.

Meseca oktobra 1901 je postal deželni maršal gališki in 8. junija 1903 je bil po odstopu grofa Pininskega imenovan namesti- kom gališkim.

V gališkem deželnem zboru je zagovarjal složno delovanje vseh slojev dežele. Nasproti maloruskemu vprašanju se je kazal vedno koncilijantnega politika. Kakor glavni poro- čevalec proračunskega odseka je vedno pri- poročal, da se primerno dotira tudi maloru- ske zavode.

Leta 1904 je grof Potocki nagovoril tedanjega ministerskega predsednika pl. Koer- berja, da se je podal na informativno pot-ovanje v Galicijo, da bi se osebno prepričal o pomanjkljivosti uprave. Leta 1906 se je po- vodom volilne reforme za državni zbor pri- zadeval, da je dobil čim več poslanskih man- datov za Galicijo.

Grof Andrej Potocki je bil tajni svetnik in komornik, in od leta 1899 dosmrtni, od leta 1907 pa dedni člen gospodske zbornice.

Avstroogrška mornarica.

ALŽIR 13. Avstroogrška eskadra je od- plula v Biserto.

DUNAJ 13. Glasom brzoglavnih vesti je vojna ladnja „Cesar Fran Josip I.“ prispela včeraj v Jokohamo, kjer ostane tri tedne. Na krovu vse zdravo.

Pogreb FZM princa Lobkovic.

DUNAJ 13. Danes popoldne se je vršil pogreb FZM princa Rudolfa Lobkovic. Ce- sarja je zastopal nadvojvoda Fran Salvator. Truplo prepeljejo v Velike Meserice.

Gospodska zbornica.

DUNAJ 13. Prihodnja seja gospodske zbornice bo dne 28. t. m. ob 3. uri popo- ludne.

Aehrenthal se vrnil na Dunaj.

BUDIMPEŠTA 13. Baron Aehrenthal se je danes zjutraj vrnil na Dunaj.

BUDIMPEŠTA 13. Minister za unanje stvari je imel danes z ministerskim predse- dnikom konferenco, ki je trajala eno uro.

Minister dr. Ebenhoch na severnem Češkem.

MOSTI 13. Danes ob 6. uri zjutraj je dospel semkaj v avtomobilu minister za po- ljedelstvo dr. Ebenhoch. Spremljalo ga je 20 oseb. Popoldne se je minister odpeljal v Dubovec (Dux).

Legar.

SOBOTICA 13. Tu se je pojavil legar. U soboto je zbolelo 25, v nedeljo 28, danes pa 22 oseb. Od teh so štiri umrle.

Velik požar v Bostonu.

BOSTON 13. — Sinoči je v predmestju Chelsen izbruhnil požar, ki je upepelil okolu 250 hiš. Ogenj še ni pogašen.

mirnega srbenja po vsem telesu, bi gozd tu izgubil za njega svoj značaj in svoj mik. Te mirjade mrčesov so sodile v to preobilico divjačine in ptic, ki so napol- njevale gozd, v to temno zelenje, v ta di- šeči, vroči zrak, v te jarke kalne vode, ki je povsod pronicala iz Tereka in tu in tam grgrala pod visečim listjem, sodile so v to tako, da mu je postajalo prijetno ravno to, kar se mu je zdelo preje strašno in nezno.

Ko je obšel mesto, kjer je ležal včeraj jelen, in ni našel ničesar, se mu je zaho- telo odpočitka. Sonce je stalo ravno nad gozdom in ga neprestano navpik zadevalo na glavo in hrbet, kadar je stopil na go- ličavo ali na pot. Sedem težkih fazanov je vlekel, da ga je bolel križ. Poiskal je včerajšnji sled jelena, se priplazil pod grmovje v goščavo, prav na kraj, kjer je včeraj ležal jelen, in se ulegel na njegovo ležišče.

Ogledal je okoli sebe temno zelenje, ogledal potno mesto, včerajšnji odpadki, odtisk jelenovih kolen, kepico črne zemlje, ki jo je bil odkrušil jelen, in svoj lastni včerajšnji sled. Bilo mu je hladno in pri- jetno, ni mislil ničesar, ni želel ničesar.

BOSTON 13. Požar, ki je izbruhnil si- noči v predmestju Chelsen, je uničil nekoliko prav lepih javnih poslopij, zgodovinskih cer- ke, mnogo tovarn in prodajaln in stotine hiš. Škodo cenijo na 7 do 10 milijonov do- larjev. Zgorelo je tudi več oseb, okolu 50 se jih je poškodovalo. Okolu 10.000 ljudi je brez strehe. Osnoval se je pomožni odbor, da preskribo za živila in obieke.

Novo ministerstvo v Romunski.

BUKAREŠT 13. Zbornica je vsprejela zakonski načrt, s katerim se ustanovlja novo ministerstvo za trgovino in industrijo.

Romunska zbornica.

BUKAREŠT 13. Parlamentarno zase- danje je bilo podaljšano do 18. aprila.

Princ in princesinja Valeška.

PARIZ 13. Princ in princesinja Valeška sta opoldne odpotovala v London.

Gledališče pogorelo.

LIZBONA 13. — V Oportu je pogorelo gledališče. Ponesrečil ni nihče. Škode je 3 milijone milreisov.

Pogreb italijanskega poslanika Tornielli-ja.

PARIZ 13. — Danes predpoldne se je vršil pogreb italijanskega poslanika grofa Tornielli-ja povsem priprosto in z vojaškimi častmi.

Truplo so prepeljali na kolodvor, odko- der je odpotuje v Italijo.

Srbska skupščina razpuščena.

BELIGRAD 13. V skupščini je minister za pravosodje prečital kraljev ukaz o razpu- stu skupščine. Mladoradikalci so hrupno pro- testirali. Vlada stranka je klicala: Živio! Na to je bila seja zaključena.

Nove volitve bodo 31. maja. Nova skup- ščina se sestane 17. junija.

Knez Bülow v Rimu.

RIM 13. Nemški državni kancelar knez Bülow je posevil danes ministra za unanje stvari Tittonija.

RIM 13. Kralj Viktor Emanuel je ob 11. uri predpoldne vsprejel nemškega kan- celarja Bülowa v privatni avdienci.

RIM 13. Minister za unanje stvari Tit- toni je vrnil obisk knezu Bülowu. Mudil se je pri njem poldrugo uro.

Česa pogrešamo?!

(Dopis.)

Razveseljivo in za bodočnost našo tolaž- ljivo znamenje, da se v zadnjem času ne le posebno naglaša velika važnost naobrazbe za življenje in razvoj naroda v sedanjí mode ni in demokratični dobi, ampak se je začelo tudi praktično in intenzivno delo za širjenje naobrazbe med narodom. Razsodni Slovenci uvidevajo, da le narod, ki razpolaga s pri- mernim številom inteligence in ki se je tudi v svojih masah povzpela na gotovo stopinjo kulture — da le tak narod more z dobrimi nadami in mirno zavestjo gledati v svojo bodočnost. Človek, ki po svojih močeh sode- luje v doseganje tega vzvišenega cilja — kulturnega povzdiganja naroda — pomaga graditi bodočnost svojega naroda in deluje ob enem za uresničevanje najlepših človeških idejalov.

Ali, kakor smo že nedavno naglašali v tem listu: kdor hoče sodelovati na reševanju take kulturne in ob enem — radi velike važnosti naobrazbe za napredek naroda — eminentno narodne naloge, se mora sam ne- prestano spopolnjevati in stremiti po na-

In naenkrat ga je obšlo brez pravega vzroka tako čudno čuvstvo sreče in lju- betinski navadi prekrizal in zahvalil. Prišlo mu je naenkrat s posebno jasnostjo v glavo: „Jaz, Dmitrij Olenin, od vseh dru- gih tako različno bitje, ležim zdaj sam, Bog ve kje, na mestu, kjer je živel jelen, star, lep jelen, ki morda nikdar ni videl človeka, in na takem mestu, na katerem nikdar ni sedel človek in mislil kaj ta- kega. Sedim tu, a okrog mene stojé mlada in stara drevesa, in eno njih je obvitó z divjo trto; okoli mene mrgoli fazanov, ki se drug drugega plaše, in čutijo morda svoje ubite brate.“ Potipal je svoje fazane in si obrisal od gorke krvi pomazano roko ob čerkesko. „Čutijo morda šakali in se z nevoljnimi obrazom plazijo v drugo stran. Okoli mene, letajoč med listi, ki se jim zdé ogromni otoki, plešejo v zraku in brenčé komarji: eden, dva, trije, štirje, sto, tisoč, milijon komarjev, in vsi brenčé nekaj in za nekaj okoli mene, in vsak izmed njih je takisto od vseh različnih Dmitrij Olenin, kakor sem jaz sam!“

(Dalje)

predku. Sredstva za to najde v časopisih in primernih knjigah. Ali dejstvo, ki je moramo globoko obzalovati, je to, da so plodovi naše književnosti premaló raz- širjeni, da luč, ki jo razširjajo, ne pada tako na široko, kakor bi bilo želeži — v široke plasti naroda. Premalo je razširjeno umevanje, da je knjiga prvi činitelj na vzgoji naroda. In ker ni smisla, tudi ni poštvoval- nosti. Poleg tega pa vpliva najneugodnejše zastrupljenost naših strankarskih bojev. Knji- ževni proizvod, ako ni pisan v soglasju s strankarskimi svrhmi, je postavljen na in- deks in dotična stranka svari ljudstvo: ne čitajte tega in tega!! Priporočajo se le „dobre“ knjige in „dobri“ časopisi, ali do- tična stranka zamolčuje previdno, da ne smatra za „dobro“ vsega, kar je v resnici dobro; ampak „dobro“ jej je le ono, kar služi njej čeprav je morda toliko v li- terarnem pogledu brez vsake vrednosti, koli- kor se stališča vzgoje naroda pogubno, ker izživlja v masi zle instinkte.

Nadaljni velik neofatek, ki močno ovira širjenje naobrazbe med našim narodom potom knjige, je dejstvo, da so naši književni proizvodi — z ozirom na gospodarsko potenco naših mas — veliko predragi. Pomislimo le, da so med na- šimi širokimi sloji le redki, ki bi mogli žrt- vovati za kako knjigo 3, 4 ali celo več kron. To presega gospodarsko moč našega moža; a če se uvažujemo, da mu nedostaja smisla za vrednost duševnega dela, za vred- nost vsebine knjige, potem se ne bomo ču- dili, ako naš priprosti človek ne kupuje boljše slovenske knjige in da je nje razpe- čavanje omejeno le na ožje inteligentnejše in gospodarski bolje situirane kroge.

Ne tajimo, marveč naglašamo glasno: duševno delo in trud morata imeti svoje pri- merno plačilo. Ali sredstva in načini, s ka- terimi se ima to delo razširjati med svet — to se mora predrugačiti, reformirati. Knjiga, izišla v tej ali oni založbi, ima navadno fin, močan, svetel papir, elegantno vezilo, bogato opremo itd. A to stane denarja, mnogo de- narja. Mnogokateri ukaželjni človek gleda morda s poželjenjem na tako knjigo v — izloženem oknu knjigarne, ali kupi je ne, ker je ne more.

Mi pa moramo gledati, da se naša knjiga popularizira, ker se le potem bo vršla svojo veliko kulturno misijo. Po- pularizirati pa se more le s cen- nimi izdajami, s katerimi sicer kupova- lec ne dobi luksurijsne, ali, kakor se pravi „salonske“ opreme, dobi pa vendar v pri- prosti obliki vrednost vsebine. Ne le izvestni romani dvomljive literarne in moralne vred- nosti naj bodo po ceni, ampak tudi za- res dobra knjiga. Tako se bodo naši literarni proizvodi polagoma vendar širili med mase in bodo tudi v borna stanovanja dona- šali luč prosvete, tega predpogoja blaginje in in razvitu naroda. Mi potrebujemo cenениh knjig!! Teh pogrešamo!!

Posnemajmo druge narode, Italijane in Nemce, ki skrbje, da dobiva ljudstvo za mal denar dobrih knjig. In koncem koncev tudi knjigotržci ne bi trpeli škode. Če tudi bi bil morda pri posamičnem prodanem eksemplaru, dobiček manjši, pa bi bil konsum ve- liko večí.

Tudi se mnogo ugiblje, da bi literarne družbe skrbje za popularizacijo knjig in na- glaša se, da so knjige slovenske in hrvatske Maticice predrage sosebno za dijake. Vsaj tem naj bi se knjige dajale ceneje. Ne opore- kamo, da je finančno stanje teh družeb tiran, ki veže odbor. Vendar pa ostaja dej- stvo, da so naše knjige predrage za široke mase in da se zato ne morejo širiti med ši- roke sloje. Visoke cene knjig so barijera, ki ovira širjenje naobrazbe med našim ljud- stvom. Ta barijera mora pasti, da bo tudi naš priprosti človek deležen blagodatí kulture — tega fundamenta ekzistence in razvoja naroda.

Cenena knjiga je, ki jo pogrešamo mi Slovenci! Kompetentnim faktorjem bodi v nujno dolžnost razmišljanje in sklepanje, da se ta nedostatek odpravi.

Nemčija in notranja vprašanja Avstroogrške.

„Novoje Vremja“ ima brzoglavno vest iz Londona, v kateri pravi, da odvisnost vnanje dunajske politike od Berlina vodi k temu, da se Berlin vemašava tudi v notranje stvari AvstroOgrske. Nemška diplomacija si priza- deva sedaj, da odstrani ministra Buriana, ka- teremu očitajo, da simpatizira s težnjami Srbov v Bosni in Hercegovini. Madjari vspod- bujajo iz Berlina na kruto postopanje proti narodnostim in Hrvatom. Govori se da bi Nemčija želela spremembo volilnega reda v Avstriji na škodo Slovanov v državnem zboru.

No, naravae razmere bo lo skrbele, da tudi berolinska drevesa ne bodo rasla do neba. Ali posledice tej večni odvisnosti dunajskih krogov od berolinske poželjivosti postanejo danes jutri usodne za državo samo. Narodi, oživelji k samozavesti in oboroženi svojo kulturo, se dan danes tudi od nemškega stopala ne dajo kar pogaziti, kakor more stlačiti podplat črvička v prab. K zavesti vzbujeni narodi imajo interes na obstanku države le dotlej, dokler se jim zdi, da jim država hoče jamčiti in varovati svobodno življenje.

Čim pa narodi vidijo, da gre tendencija države za tem, da jim krati svobodo, da se dotika njihovih življenjskih pravic ter da jim celo obstanek stavlja v nevarnost, potem je ni naravneje stvari na svetu, nego da narodi nimajo več interesa na obstanku take države. Davno so minoli časi, ki niso bili narodi nič drugega nego le materijal, iz katerega so velikaši tvorili in sestavljali svoje dežele in države. Danes pa so narodi tisti, ki dajajo državni duha, življenja in pravice do obstanka! To naj si zapomnijo na Dunaju: narodi v avstriji odklanjajo politiko, prikrojeno primerno berolinskim nameram, oni zahtevajo državno politiko, ki bo služila njihovim življenjskim potrebam. Dokler bodo narodi videli, da smatrajo na Dunaju vmešanje Berolina v notranje stvari naše države, kakor opravičeno dotlej bo v teh narodih vedno bolj ginevalo zaupanje do Dunaja, dokler se iz tega nezaupanja ne izkristalizira uverenje, da jim od Dunaja doli ni ničesar pričakovati! In naravna posledica temu? Na Dunaju naj razmišljajo! Caveant consules. Lojalnost do države zahteva, da se to glasno govori ravno sedaj, ko se vsenemski imperator v Berolinu pripravja, da tudi jubilej našega vladarja izrabi za jednega svojih značnih — efektivnih nastopov.

Bavarski deželni zbor proti nemškemu državnemu zboru.

V bavarskem deželnem zboru je bavarski centrum, sestoji iz konservativnih in klerikalnih elementov, napadel novi društveni zakon, ki ga je nedavno vsprejel nemški državni zbor. Centrum je izjavilo, da predložiti vladi zakonski načrt, po katerem bodo imeli vsi prebivalci Bavarske, ki se služijo drugim nego nemškim jezikom, največjo svobodo na svojih sestankih in drugih združenjih.

O potovanju črnogorskega kneza Nikole v Carsko Selo.

Petrograjski „Kraj“ piše: Knez Nikola je prvi vladar, ki po rusko-japonski vojni prihaja v obiske k ruskemu carju. Njegovo potovanje ima namen, da zajamči varnost Črnogore v obzired avstrijskemu načrtu sandžaške železnice, kajti ta načrt ločuje Črnogoro od Srbije ter jo stori še bolj odvisno od Avstrije. Poleg tega obišče knez Nikola svoji hčerki, ki sta omoženi z velikoruskima velikima knezoma. Meseca maja poseti carsko selo baje švedski kralj Gustav in sicer povodom poroke njegovega drugega sina Viljema z veliko kneginjo Marijo, hčerjo ruskega velikega kneza Pavla.

Hrvatska.

Madjarski glasi o pismu samostalnih Srbov.

Madjarski list „Esti Ujsag“, govoreči o odprtem pismu, ki so ga srbski samostalni poslanci naslovili na Raucha, piše, da je na sobotni konferenci ministarski predsednik dr. Wekerle z odobravanjem vsprejel na znanje politiko barona Raucha nasproti Srbov. Hrvatsko-srbske koalicije naj se radi tega nikakor ne nadeja, da ga zruši. Zveza hrvatsko-srbske koalicije z veliko-srbsko propagando je vsem znana.

V Budimpešti se splošno govori, da bo „Srbohranu“ in drugim samostalnim listom zabranjeno nadaljnje izhajanje.

Madjarski list pravi, torej da so zveze hrvatsko-srbske koalicije z veliko-srbsko propagando sploh znane. Čudno! Če so znane zveze, morajo biti znani tudi dokazi za to! Zakaj pa ne prideta baron Rauch in madjarska vlada s temi dokazi na dan? In to je — bi rekli mi — tem nujneje potrebno, ker je baron Rauch pozvan v to z velevažno javno manifestacijo zastopnikov naroda!

Dr. Wekerle da odobruje postopanje Raucha, a baron Rauch ne ve na pismo srbskih poslancev odgovoriti drugace, nego da se ne bo spuščal v nadaljno polemiko. Če že ta izjava pomenja nago kapitulacijo banovo in njega političen bankerot, pa pomenja opravičevanje te izjave banov moralni polom.

Na poziv srbskih poslancev, naj pride z dokazi ali naj s sklicanjem sabora da poslancem priliko, da se sami izroče v sodno preiskavo, odgovarja baron Rauch, da se ne spušča — na polje osebnosti. Človek, ki je izrekel najhuje klevete na škodo določenih oseb v hrvatsko-srbski koaliciji, človek ki se neusmiljeno maščuje nad osebami dijakov s tem, da jima odteza stipendije, na profesorji učitelj in uradniki s tem, da jih neusmiljeno premešča (celo na Ogrsko) ali pa goni v penzijo, ki oškoduje in uničuje ekzistence nešteto oseb edino zato, ker so glasovali po svoji vesti in ne po diktatu nasilnika — tak človek ima toliko drznosti, da izjavlja, da se noče spuščati na polje osebnosti!! Na vse

zadnje ima človek tudi pred nasilnikom respekt, če je mož, ki odkrito zastopa to, kar je storil. Gabiti pa se mora, ako se človek po toli drznem napadu tako sramotno in nevredno odmika obračunu, na kateri je bil pozvan. Najprej prihajati z usodnimi trditvami, ki bi, (ako bi bile resnične) prizadele moralno ubile in eventualno tudi materijalno uničile, po tem pa se strahopetno skrivati za neko hlinjeno nobleso mišljenja — to more le človek, katerega moralni nivo je pod ničlo.

Verujemo zagrebškimi listom, ki pripovedujejo, da je Rauchov nevredni način umikanja izzval v Zagrebu največjo senzacijo in da se njegov odgovor srbskim poslancem v obče smatra kakor poraz bana in njegovih gospodarjev v Budimpešti.

Frankopanski grad v Kraljevcu.

Hrvatski listi poročajo, da se je občinski zastop v Kraljevcu obrnil na hrvatska rodoljuba v Ameriki, gospoda Mihanovića in Šarica, da bi kupila starodavni Frankopanski grad in tako preprečila, da ne pade v roke tujincu Madjaru. Nade je, da se rokaja odzoveta temu pozivu.

Rusija.

Memoari generala Steselja.

Iz Stuttgarta javljajo, da izidejo tamkaj memoari generala Steselja. Memoari izidejo na treh jezikih: v francoskem, nemškem in angleškem jeziku ter bodo obsegali štiri zvezke. Prvi zvezek na nemškem jeziku je že dotiskan. Vsi štirje zvezki v omenjenih jezikih bodo dovršeni začetkom meseca septembra.

Drobne politične vesti.

Novi italijanski poslanik v Parizu. Na mesto pokojnega grofa Toriellija bo baje imenovan Rudini ali pa bivši guverner Eritreje Marchi. Ta poslednji ima menda največ upanja.

Dnevne vesti.

Minister za trgovino v Trstu. Včeraj zjutraj je z brzovlakom prispel v Trst trgovinski minister Fiedler. Ministra spremljajo sekcijski načelnik Rössler, baron Baumgartner, sekcijski svetnik Fries in ministerjalni svetnik Šampach. Ministra so na kolodvoru vsprejeli namestnik priue Hohenlohe, župan Sandrinelli in načelniki oblastnij. Minister in njegovi spremljevalci so se nastanili v hotelu „De la Ville“.

Tekom dopoldne je minister vsprejel v namestniški palači župana Sandrinelli-ja, predsedstvo trgovinske zbornice, načelnike oblastnij, predsednika, podpredsednika in generalnega ravnatelja Lloydja, Frankfurterja.

Po predpoludanskem sprejemu se je minister v spremstvu namestnika podal v trgovinsko in obrtno zbornico, kjer je bil sprejet od predsedstva. Pokazali so ministru tudi trgovinski muzej. Potem je vrnil obisk predsedniku Lloydja, Becherju, in se nato podal na pomorsko vlado. Popoldne si je minister ogledal skladišča v prosti luki, Lloydov parnik „Cleopatra“ in izseljeniški parnik A. a. „Argentina“. S parnikom Audax se je potem minister vrnil v namestništvno palačo, kjer je bilo v prisotnosti namestnika, došlih zastopnikov trgovinskega ministerstva, finančne direktcije, kakor tudi južne in državne železnice daljšje posvetovanje o važnih aktualnih vprašanjih.

Zvečer sta dala namestnik in princesinja Hohenlohe v čast ministru diner, h kateremu so bili povabljeni predstojniki državnih in autonomnih oblastnij.

Konferenca o novih pristaniščnih napravah v Trstu—Sv. Andrej. Pod predsedstvom trgovinskega ministra dr. Fiedlerja se je vršila včeraj v posvetovalnici namestništva konferenca glede izdelovanja nabrežij VI in VII. Konferenca so se udeležili razum namestnika tudi sekcijski šefa dr. Rössler in Fries, minist. svetnik Baumgartner in višji stavbeni svetnik Kuhn, kakor tudi predstojniki vseh tukajšnjih prizadetih oblastnij. Na podlagi situacijskega poročila o stadiju pristaniščnih del se je konstatiralo, da bodo južni del nabrežja VII že v pozni jeseni pripravljen za gradnjo hangara št. 71 s 8300 kvadratnih metrov stavbene površine; tudi gradnja magazina za nabrežjem VII bo ta čas omogočena. Da se odpravijo prometne ovire v tržaškem pristanišču, je bilo sklenjeno, da se ima že sedaj zapričiti izdelovanje potrebnih detaljnih načrtov, ki naj obsegajo razum omenjenega hangarja in magazina tudi potrebne ceste, tire, dvigala, razsvetljava in vodovode. V nadaljevanje tega stavbenega načrta se je določilo gradnjo drugega hangara št. 69 na nabrežju VII tudi z enako površino. Istega se izroči prometu l. 1910. Na ta način se izgotovi nabrežje VII za trgovinske potrebe v čim najkrajšem času, v zimni kampanji l. 1910/11.

Spremembe pri avstrijskem Lloydju. Včerajšnji „Balkan“ zatrja, da je doznal iz zanesljivega vira, da so ravnatelju Frankfurterju šteti dnevi. Ob prihodnjem obnem zboru da Frankfurterja ne bo več. Do tega je moral priti, ker je ta mož s svojimi pogreškami uničeval Lloydovo družbo in nje financijelno stanje. Pri Lloydju sta zavladala antagonizem in nepotizem. Kdor ni bil Frankfurterju po godu, temu ni bilo obstanka, na drugi strani pa so se nameščali neспособni

ljudje. Tako je bil nameščen neki bivši oficir, sorodnik Frankfurterjev, uradnikom-načelnikom v svobodni luki s plačo 10.000 K. To imenovanje je imelo skoro zle posledice, kajti ta novi uradnik si je svojito postopanjem napokal mržnjo in antipatijo od strani osebja nameščenega v svobodni luki.

Italijansko vseučiliščno vprašanje.

V nedeljo so imeli italijanski dijaki, nastanjeni v Trstu, precej buren sestanek, na katerem se je razpravljalo o vseučiliščnem vprašanju. Poročevatelj je bil Flego, ki je predložil resolucijo, ki očita delegatom v proračunskem odseku, da so pustili laško vseučiliščno vprašanje na diskrecijo vlade in niso naglašali načela „Trieste o nulla“, kar da je izdajstvo.

Branil je socialistične zastopnike dijak Levi, ki je predložil drugo resolucijo, s katero se izraža zaupanje laškimi poslancem. Razvila se je burna polemika in na koncu je bila sprejeta prva resolucija z vsemi proti trem socialističnim glasom.

Žalostni spomini! Prejeli smo! Po dovršenem prolitju človeške krvi, ki je leta 1902 tekla po tržaških ulicah, je pisec teh vrstic s peresom in besedo zatrjeval, da krivda za dogodivše se grozosti ni bila le na strani oborožene sile, pač pa tudi na strani onih, ki so z nepremišljenim hujskanjem razgetih mas dajali rabi sile nekako opravičevanje. Se svojim tedanjim nastopom sem si bil nakopal marsikako sovraštvo in huda občitanja in moral sem se braniti „z vsemi štirimi“ proti napadom od strani „prijateljev“ in sovražnikov.

Ostalo pa mi je prepričanje, da sem prav mislil, prav pisal in prav govoril. To prepričanje je bilo ukoreninjeno v meni tembolj, ker sem videl na lastne oči, kako je besnela nerazsodna in do skrajnosti razpaljena masa. Sedaj pa mi je došlo od socialistične strani zadoščenje, ki mi je v popolno zadoščenje za vse prestante napade. Danes sem čital namreč list „Corriere della Sera“ iz Milana šte. 103, ter našel pod naslovom „Nov članek poslanca Morgarija o krvavih demonstracijah“. Ta članek je spisal glavni urednik socialno-demokratskega lista „Avanti“ iz Rima. Članek nastopa v najostrejšem tonu proti takozvanim kapitalističnim novinarjem, ali z isto ostroostjo napada tudi svoje somišljenike. Morgari izvaja: „Eni pišejo: V tem in tem slučaju je množica vsula kamenje na varnostne organe, kakor bi bila padala toča. Drugi zopet pišejo: V tem in tem slučaju ni bilo toliko kamenja, kakor pišejo kapitalistične novine — pač pa je bilo vrženih le kakih deset kamenov! — Lagali so eni in drugi in to je nepošteno. To je: „Sistema miserabile“ od ene in druge strani, dostavlja Morgari.

Po mnenju poslanca Morgari-ja tako postopanje ni revolucijonarano, pač pa postopanje političnih beračev (pitocchi politici). „Rudeči jezuitizem, ki se postavlja proti modernu jezuitizmu. Tako informirai po časnikastrstvu (to so Morgarijeve besede), vsi naši krožki (Circoli) in naši shodi glasujejo falmiantae dnevene rede proti „poliziotaglia assassina“, prelivajo solze nad nesrečnimi žrtvami, ki da so prosile kruha, a mesto kruha so dobile svinca (chiedevano del pane ed ottenero del piombo).

Tudi mi, pravi, Morgari, obžalujemo ostroost javne sile in točimo solze nad grobovi padlih; toda iskati moramo sredstva, s katerimi zadržimo vedno ponavljanje teh grozot, katera sredstva, upamo, smo tudi našli in sicer v teh le besedah: mesto da se piše „prosili so kruha, a dobili so svinca“ — naj pišejo: „prosili so kruha in so te prošnje podpriš — kame je m, vdobili so svinca!“

Ker je ta članek, po mojem mnenju, velevažen opomin in vreden, da ga pazno čita vse naše in nenaše ljudstvo, bi bilo želje da ga spretno pero prevede in naj se ga objavi doslovno (dobro bi bilo tudi v originalu). Vse mase, a v prvi vrsti delavske, naj si ta izvajanja socialista Morgarija dobro zapomnijo in naj ga uvažujejo vedno, kadar nastajajo kritični časi.

Tako resne, umestne in pametne besede (in to celo iz peresa soc. demokrat. vodje) nisem še čital in ne slisal. To je možat, hvalevreden nastop, ki ga mora pohvaliti sleherni pameten človek. Nekdo.

C. kr. poštno in brzovajno ravnateljstvo nam je doposlalo seznam priporočenih in navadnih nevročljivih poštnih pošiljatev, ki so bile meseca marca 1908 v oddelku za nevročljive poštno pošiljate v Trstu odprte in ki so jim odpošiljatelj neznan. Jedno teh pisem je naslovljeno na Ivanko Pavlica v Rihemberku. Ves seznam je priobčen v tukajšnjem uradnem listu.

Proslava P. Trubarja v Pragi. — Iz Prage: Jugoslovansko dijaštvo v Pragi se je, kakor že znano, združilo in si najelo skupne prostore. Sedaj je v tem združenju šest društev in sicer „Šumadija“, „Hrvat“, „Ilirija“, „Sloboda“, „Klub hrvaških“ in „Klub elovenskih tehnikov“. Po kratkem času skupnega delovanja se kažejo že lepi vspehi, med katere je v prvi vrsti prištevati krasno vspešno proslava P. Trubarja, ki se je vršila dne 30. sušca v veliki dvorani na Zofinjskem otoku. Pod pokroviteljstvom „Slovanskega kluba“ v Pragi so se lotili združeni Jugoslovani velikega dela, ki ga zahteva taka slavnost. Moralni in gnotni vspeh kakor sad tega dela, pa je vsestransko zadovoljil prireditelje.

V častnem odboru slavnosti, ki je ob stal iz 47 členov so bila sama najuglednejša imena jugoslovanskih voditeljev, kakor tudi Čehov: poslanca dra K. Baxa, prof in posl. dr. F. Drtine, praškega župana in poslanca dra K. Groša, posl. dra J. Herolda, dr. K. Kramařa, V. Klofařa, dr. K. Matuša in dr. Vl. Srba.

V prvi točki programa je predaval državni poslanec prof. V. Hraško o Primožu Trubarju in je tako najodličnejše praško občinstvo, ki je napolnilo velikansko zofinjsko dvorano, seznanil z našim reformatorjem. Nadalnje točke vsprejeda so bile pevske in sicer je zapel močan jugoslovanski zbor V. Novakovo „Hrvatskoj“, S. Mokranjčovo „Iz moje domovine“ in „Hercegovka“ od Hajdriha. Zbor, ki ga je vodil g. konservatorist Zagorac, je rešil svojo nalogo tako izvrstno, da so se sicer strogi praški kritiki izražali najpohvalnejše o njem. Veliko zaslugo ima pri tem vspehu tudi bivši pevovodja „Glasbene Matic“ v Ljubljani, g. dr. Čerin, ki se je večkrat potrudil k zborovim skušnjajm. Tukajšnja Slovenka gospica Mila Hanušova je zapela ob spremljevanju vojaške godbe Brahmovo „Pomlad“ in „Moja ljubezen je mlada“. Vspeh, ki ga je dosegla ta naša mlada umetnica s temi točkami, je bil velikanski, kar je bilo v ne mal ponos nam Slovincem. Njena sestra, gospica Ela Hanušova, pa je vso navzočo gospodo očarala z deklaracijo A. Aškercove „Slovenska legenda“. Obema gospicama so bili poklonjeni krasni šopki in se ju je burno aklamovalo. Težko Čaničevo skladbo „Iz naroda za narod“ je tamburaški zbor društva „Hrvat“ izvedel s takim vspehom, da jo je moral ponavljati po nekaj minut trajajočem ploskanju.

Po dovršenem programu se je otvoril ples s Parmovim valčkom „Pozdrav Gorenjski“. Na plesu je neumorno svirala vojaška godba polka št. 91, katere kapelnik je že omenjeni naš rojak gospod dr. Čerin.

Bil je to v resnici krasen večer, na katerega vspeh so lahko ponosni združeni praški Jugoslovani, ki so se ta večer predstavili češki inteligenci in napravili nanjo najboljši utis. Pripomniti je tudi naklonjenosti mesta Prage, ki je dala za slavnost Zofinske prostore brezplačno na razpologo in je tudi prispevala s zneskom sto kron k stroškom za razsvetljava.

Dohodki, ki so presegali stroške za več nego sto kron, se porabijo za skupno stanovanje jugoslov. društev in je s tem nadaljni obstanek tega združenja tudi gnotno zagotovljen.

V slovo. Minolo soboto je priredila „Čitalnica“ pri sv. Jakobu odhodnico vremen in požrtvovalnemu učitelju teorije g. M. Petrovcu, ki je nenadoma a začasnno službeno premeščen. V kratki dobi svojega delovanja v društvu je dokazal g. Petrovc, da se v vstrajnostjo in požrtvovalnostjo da veliko doseči. Zato si je namah pridobil simpatije toliko pevcev in pevki, kolikor gojencev glasbene šole. To je tudi izrazil g. A. Bizjak v lepem nagovoru na g. učitelja želeč, da se nam priljubljni učitelj v kratkem vrne. G. Petrovc se je v vseženeh besedah zahvalil za te izraze simpatije obljubil svojo pomoč tudi za naprej. Na to se je nabrało za zastavo „Čitalnice“ K 6'10. Zahvaljujoč g. učitelja za njegov nesebični in požrtvovalni trud kličem mu v imeu „Čitalnice“ na skorajšne svidenje!

„Čitalničar“.
Guverner avstroogrsko banke Leon vit, Bilinski je po državnih železnici dospel včeraj predpoludne z Dunaja v Trst ter se nastanil v hotelu „de la Ville“.

Tržaška mala kronika.

Vkradla mu je srce, . . . čevlje in hlače. Včeraj zjutraj so aretirali služkinjo Antonijo Zica, staro 27 let, iz Kamnika, ker je vporabivši odsootnost svojega ljubmea Frana Kreševič, s katerim skupaj stanuje v ulici Ponziana šte. 5, odnesla istemu pohištvo, čevlje, hlače in dežnik in se oddaljila iz hiše. Kreševič je ovađil svojo prihodnjo boljšo ali slabšo polovico. Žičeva je priznala tatvino, trdila pa glede pohištva, da je isto njena last. Vkradene stvari je zastavila.

„Regnicolo“, ki je zažugal smt dvema ženskama. Po zahtevi Mihaela Aliprandi, pri katerem stanuje, v Čarholi zgornji št. 606, je bil včeraj aretiran Fer. Aliprandi, star 22 let, iz Trevisa. Isti se je vrnil predsinocnjim domov popolnoma pijan in je začel razsejati, kakr da bi zbesnel. Dve ženski, Marija Rojc in Paula Sulič, ste ga opominjali, naj se vendar obnaša kakor... človek, a to je njega tako razkačilo, da je njima celo zažugal, da ju ubije. Pridržali so ga v zaporu.

Še vedno naši ljubeznivi „regnicoli“. Predsinocnjem je bilo v beziaci „Al Pozzo d'oro“ v Crosadi kaj veliko šundra. Krdelo „regnicolov“ je tam razsajalo, kričalo in izzivalo druge goste. Nekdo izmed teh, mesar Rudolf Cosana, star 28 let, iz Trsta, je okolo 11. ure in en četrt vstal, da bi se vrnil domov. Ko je šel mimo pijane sodrge, ga je nek objesten „regnicolo“ prav močno sunil v rebra. Cosano se ni zmenil in šel naprej, a predzni izzivač je vstal, ga dohitel in ga opsoval, češ, da ga je Cosano pahnil. Ta je protestiral, a „regnicolo“ je potegnil nožič in udaril ž njim po Cosanu. Na šunder pritekli so redarji, ki vedno stražijo ono jako nevarno pokrajino. Ranitelj je bil are-

Iran in povedal na policijskem ravnateljstvu, da se imenuje Luigi Santoni, 49 letni dninar iz Rimini. Isti je vrgel, ko so ga redarji aretirali, nožič daleč na stran, toda redar je to videl in pobral orožje ter ga oddal policijskemu uradniku. Ranjenca so med tem spremili na „Igeo“, kjer so ga obvezali.

Čuden samomor. Dninar Ivan Schmutz, star 54, stanujoči v Barkovljah št. 320, zaprl se je včeraj v svojo sobo in je naročil opoldne svoji sestri, naj mu dá jesti. Ista mu je prinesla kosilo, in ker so bila vrata zaprta, mu ga je podala skozi okence. Takoj po eni uri, ste mati in sestra, v skrbeh radi grobne tišine v njegovi sobici in dobro poznavačec nekoliko abnormalno narav Ivana, trkali na vrata sobice in ne dobitvi nikakega odgovora, siloma odprli vrata. Grozen prizor se je nudil njunimi očmi: Ivan Schmutz je ležal na tleh mrtve z glavo pogreznjeno v škaf vode. Oblasti so takoj naznanili stvar in prišel je zdravnik, ki je konstatiral smrt.

Dete se je oparilo z vrelo vodo. Triletno dete Roza Kljun, v ulici Farneto št. 23, se je včeraj polila z vrelo vodo in se precej hudo oparila na lici in glavi. Mati jo je prinesla v bolnišnico, kjer so jo lečili v ambulanci.

Pijan oče, ki je ranil sina s sekiro. Prenesli so včeraj v Trst in sprejeli v tukajšnju bolnišnico, kmeta Ivana Kocjančič, star 20 let iz Tara pri Poreču. Imel je 5 cm dolgo vrezno rano na temenici glave. Povedal je, da ga je oče, ki se bil vrnil domov pijan, ranil s sekiro iz ničevnih razlogov. Uvedlo se je postopanje proti nečloveškemu očetu.

Uzmovič v cerkvi. Aretiran je bil včeraj zjutraj ob 9. uri v cerkvi Sr. Antona novega težak Ivan Z., star 58 let iz Sažane in stanujoč v Škorklji. Zaprt je bil na zahtevo kmetice Marije Tilijak iz Sv. Križa, ker da ji je vkradel novčarko z 7 kronami. Aretiranec je zanikal tatvino. Pri njem so našli 67 K, novčarke pa ne. Izpustili so ga.

Smešalca. Iz rekrutovega pisma. Rekrat: Dragi starši, s tem moram skleniti moje pisanje, kajti tako me zebe v noge, da ne morem več držati peresa.

Koledar in vreme. — Danes: Veliki terek (Tiburcij muč.) — Jutri: Velika sredo (Anastazija muč.) — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 15 Cels. — Vreme včeraj: lepo, zvečer dež.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. Temperatura hladna.

Naše gledališče.

Svetinova hči. Spolna ljubezen ter ljubezen matere in očeta do otroka in narobe se problemi, ki se vedno tvorijo v najrazličnejših variacijah gozdno kolo v umetnosti sploh, v dramatični posebi. To so temata, ki dajo priložnost, reševati mnogo in mnogo psiholoških ugank, toliko, kolikor je src in bitij, kolikor je položajev in razmer, v katerih se sledaja nahajajo, in kolikor je utisov in nashinov čustvovanja, katerim sta podvržena.

Odtujljivost otroškega srca do matere, ki je hčer brezobzirno zapustila v zgodnji mladosti, in magnetična privlačna sila do nesrečnega očeta-kaznjence, v javnem mnenju izmečka človeške družbe: to je središče Wildbrandtovega igrokaza, „Svetinova hči“, okolo katerega se sučejo v svojih vzrokih in posledicah in v postranskih spletkah prizori, gniljivi in presenetljivi, ponekod celo tragično pretresljivi.

Vsled tega je ta igra na nedeljski predstavi napravila po svoji primerni interpretaciji in po zelo hvalevrednem izvajanju velik utis na prisotne. Na odru se je razvijalo življenje živo in naravno, brez pretiravanja, četudi se je semintja brez potrebe nekaj vleklo. Vsekakor pa je bila predstava na višjem nivoju. Zelo veseli bomo, če je imela predstava nekak predokus za naše bodoče dramatično življenje v Trstu, ki se ima tukaj inauguirati pod zastavo napredka z boljšimi in izvoljenjšimi močmi.

Med temi se je na nedeljski predstavi uvedla prvič kakor angažovan član našega gledališča, sicer pa naša dobra znanca, zelo srečno in konsekvantna sebi ga. Danilova. Dasi ji uloga „Svetinove hčere“ ne daje posebne prilike, razviti kakih vznemirljivih in efektnejših sil, zato je pa tem več nudila z podrobnejšo analizo notranjega boja, z ilustracijo duševnega razburkanja, ki odseva večidel v glasu in v pogledu. Občinstvo je sprejelo go. Danilovo takoj ob prvem nastopu navdušeno in simpatično in ji prirejalo ponovno, posebno ob koncu igre burne ovacije.

Uloga očeta-kaznjence Svetine, ki je bila v rokah g. režiserja Verovška, zahteva posebnih študij. Človek, ki je bil skozi 24 let odtegnjen svetu v samotni celici in še to pod utisom duševnih muk in prizadete krivice, stopa skoro v nov svet. „Prosim vas, povejte mi, ali govorim pretiho ali preglasno?“ vpraša sam ob svojih prvih besedah in tukaj je že dana smer ulogi. To negotovost v govoru in vedenju, otipenjenost duševnih sil, skromnost in občutljivost je g. Verovšek ilustriral jako srečno in se v tem obdržal tudi skoz celo igro konsekventnega. Tudi maska je bila zelo realistična. Hipom afekta in orgazma, ki so bili podani z primernimi sredstvi, je nedostajalo le dovolj toplote in prepričevalne sile: pač pa sta bila resignacija in samozatejavnost docela dobro izražena. S to študijo je ustvaril g. Verovšek dobro premišljeno in konsekventno izvedeno ulogo. — Zato je tudi njemu občinstvo krepko aplavdiralo.

Po daljši pavzi je nastopila v nedeljo zopet ga. Ponikvarca v ulogi slavne pevke Živene Slavčeve. Odlikovala se je zopet z jasno in dobro naglašeno deklamacijo in z elegantnim, samozavestnim nastopom, ki pa je bil semertja v odločilnih točkah nekaj preveč pasiven.

G. Vebler se je marljivo trudil v ulogi Dragana in vestno izpolnil svoje mesto, vendar je bil nekaj preneodločno orisan. Njegova zunanost ni preveč odgovarjala njegovemu dostojanstvu. V svojem elementu je bila g. Veblerja kakor stara Golobova. Kakor marsikdaj je tudi v nedeljo dobro zadela tip dobrosrčne in nadležne starke. Po našem mnenju naj bi vestno še nadalje gojila ta žaner in sorodne, kjer bi posebno ob marljivi vežbi izgovora in dobro naučenem tekstu čedalje več vspevala.

Kaj originalen in izvrsten tip lakajja Čudna je podal g. Viktor. Tega tipa treba videti! In zelo rado bi ga občinstvo tudi vsehskoz poslušalo, če bi ta dobri igralec tudi vseskoz dovolj glasno govoril. Birokratično rezko in ob jednem človekoljubno-tolerantno je nastopil g. Rajner kakor preiskovalni sodnik. Slednjic je še jako pohvalno omenjati debitantko g.čo Mekindlo. Temperamentna in živahno gibčna s zvonkim glasom in krepkim izgovorom je zelo markantno in simpatično izvedla svojo epizodico rokavičarice. Če si ostane zvesta, obeta, da se bo s časom še lahko odlikovala na odru. Rutina, vežba in čas pokažejo, koliko je na tem.

Se nekaj sklepnih predstav nas loči od zaključka te tako srečno začete in do zadnjega časa vrlo izvedene sezone. Na zadnjih predstavah sta nekaj opešala izvajanje in obisk. Naj si bodi tedaj prvo v zrok drugemu ali narobe: naše gledališče je pokazalo z nedeljsko predstavo, da je bila ta faza glede izvajanja le slučajna, provzročena po raznih okoliščinah a da se je zopet in mahoma ne samo dvignilo do prejšnje višine, nego se še više povspelo. Na prijateljih gledališča, na občinstvu, ki se je dosedaj vedno izkazalo tako bogato na simpatijah in podpori, je sedaj vrsta, da prizna to in počasti mnogobrojno še sklepne predstave te sezone, da se ta ravno tako častno zaključči, kakor se je začela in kakor je nadaljevala, in da se s tem postavi temelj, na katerem naj slovensko gledališče v Trstu napravi v prihodnji sezoni nadaljni in velik korak naprej proti postavljenemu si cilju.

I. Pr.

Društvene vesti.

Členi delavskega podpornega društva vabijo se na volilni shod, ki se bo oddržaval dne 6. t. m. ob 8. uri zvečer v društveni krčmi pri sv. Jakoba. K obilni udeležbi vabi Odsek.

Odbor Dramatičnega društva bo imel nocoj ob 1/8 uri v društveni pisarni sejo.

Nar. delav. organizacija

Drevi ob 7 in pol se bode vršilo v društvenih prostorih važno posvetovanje odvratniških in notarskih uradnikov.

Danes ob 7 uri in pol se bode vršil v društvenih prostorih shod državnih železničarjev. Dnevni red: Sedanje gibanje železničarjev.

Jutri ob 7 in pol zvečer se bode zopet vršil sestanek zaupnikov in odbornikov vseh skupin, kakor tudi vseh onih, ki so se priglasili na četrtkovem in včerajšnjem sestanku. Tiče se važnega predavanja. Naj nikdo ne manjka.

Predavanje. V četrtak bo predaval g. dr. Gosak v prostorih N. D. O. o predmetu: Štrajki in koalicijsko pravo.

Ker je to predavanje zelo pomembno, je pričakovati najobilnejše udeležbe. Začetek ob 7 uri in pol zvečer.

Darovi.

V počestčenje spomina pok. Julike Trobec je darovala gospodična Iva Sabadin učiteljica pri Sv. Ivanu 2 kroni za žensko podružnico sv. Cirila in Metoda. Denar hrani uprava.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greti nabralo se je v društveni gostilni v Rojanu pri intrigi jereb 2 K 70 st.

Vesti iz Goriške.

Brezplačna vožnja iz Dutovelj na Jesenice in nazaj. Malokateri ali menda celo nobeden potnik bi se ne mogel ponasati s to pravico. Naša „Edinost“ jo vendar uživa in to ne le v izjemnih slučajih, marveč celo dvakrat, trikrat, da celo štirikrat v tednu. Čudno je res, da celo štirikrat v tednu. Čudno je res, da je ni doslej zalotil še nobeden konduktar ali kontrolor. A, pardon! saj „Edinost“ se ne vozi v osebnem kupeju, marveč v zanj rezerviranem poštnem vozu. — Ko bi ona vedela kako je večkrat nestrpno pričakujemo, bi gotovo nam na ljubo izstopila, da nas obvesti o dnevnih novostih. Ne, saj ona bi že napravila to uslugo, ko bi jo pustil njen specijelni konduktar, ki je menda v osebni uradnik, ki spremlja pošto na vlaku. Dotičnega gospoda bi se vendar drznili prositi, naj bi bil malo bolj reden v svoji službi ali pa naj lista ne vsprejema drugič na vlak, kajti dnevnik nima drugega jali tretjega dne skoraj nobene veljave več. Če še ima torej ta privilegij „Edinosti“ še nadalje ponavljati, bodi prizadeti tako prijazen, da nas o tem obvesti, da ne bomo zastoj čakali lista.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva - navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. Peter Jeraj TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13 ter vogal ulice sv. Katarina.

Slovanska knjigarna JOSIP GORENJEK Trst, ul. Valdirivo 40 priporoča svoje veliko skladišče velikonočnih razglednic v slovenskem, hrvaškem, srbskem in českom jeziku in razglednic sv. Cirila in Metodija. Razni nakitni papirji za omare in kuhinje. Na debelo 100 m po 60 vin., K 120 in 520. Raznovrstne ovojke in cigaretni papirji kakor Ciril-Metodijer „BALKAN“ in „IDEAL“ za preprodajalce. Vse na debelo in drobno. NOVOST! „BALEAN“ pero napolnjeno s črnilom, vsak čas uporabljivo, iz 14 karatnega zlata K 3. — iz pravega 14 karatnega platina K 140. Velika zaloga vsakovrstnih in jako cenih molitvenikov.

V klobučarni MATEJ SCHMIDT - TRST ulica Barriera vecchia 31 se dobijo klobuki po gld. 140 in več slamnati klobuki po 50 krajc. in več KAPE „ 50 „

Dr. Fran Korsano specialist za sifilitične in kožne bolezni ima svoj ambulatorij v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9 (nad Jadransko Banko) Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 8. in pol pop

Prilika za Velikonočne praznike! TRST, Trg Ponterosso 7 blizu vodnjaka.

Prodajalnica porcelana steklenin, igrač in kuhinjskih potrebščin ter delalnice za olepšanje porcelana in stekla. Cene jako zmerne.

Prodajalnica švicarskih ur JOSIP OPPENHEIM urar in izdelovatelj časomerjev. TRST - CORSO št. 5 - TRST blizu knjigarne Vram Bogata izbira zlatih, srebrnih in kovinskih ur. Stenske ure z modernim zvonilom. Prstani, uhani, verižice i. t. d. po zmernih cenah. Popravljanje se izvršuje po dogovornih cenah in z garancijo.

V pekarni in sladničarni VINKO SKERK, Trst via Acquedotto 15 in v podružnici via Miramar 9 se dobi vedno svež kruh, najfinejša moka, čokolado fina dezertna vina v buteljkah, raznovrstne biškote, tudi za čaj. Sprejme se naročila za torta, in krokante. — SPECIJALITETA: PUSTNI KROFI.

TOVARNA POHIŠTVA Aleksand. Levi Minzi Trst - ulica della Zesa št. 46. Zaloge: Piazza Rosario št. 1. Ulica Lazzaretto vecchio št. 36. Trajna zaloga pohištva: ulica della Sanità št. 14. Pisarna: ulica Lazzaretto vecchio št. 36. Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo. Telefon: 6-70; 16-58. (Za informacije vprašati 6-70).

solidno in elegantno po zmernih cenah Pohištvo Rafaele Italia TRST - Via Malcanton 7

UMETNI ZOBJE Plombiranje zobov Izdiranje zobov brez vsake bolečine v zobozdravniškem kabinetu Dr. J. Cermák in G. Juscher TRST ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

GUERINO MARCON ulica Tivarnella št. 3. Priporoča svojo zalogo oglja in drv ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom. Telefon št. 1664

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: Graške Poulards. Cene dogovorne. — Postrežba na dom. Ulica Campanile št. 15.

Denarna posojila v vsakem znesku, proti jamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja toliko na osebni kolikor na hipotekarni kredit, pod ugodnimi povičili. Hipotekarna posojila, v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na JOSIPA ZIDARIC ulica della Caserma št. 14, I. nadst od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne.

Giacomo Pellegrina :: Zavod za nikelovanje Trst, ul. Stadion 10 (dvorišče) Pozlačenje in posrebrnenje cerkvenih predmetov, svečnikov, poprave umetniških predmetov in potrebščin za dela iz žolte medi.

Poziv! Soška podružnica »Slov. planin. društva« je sklenila, da sezida na Krnu planinsko kočo, ki bo nosila ime našega ljubljence, pesnika S. Gregorčiča. Vrh sivega Krna naj stoji ponosen spomenik našemu slavnemu sinu planin, spomenik, ki bo sprejel v svoje varno skritje trdnega turista, ki sili vrh planin, da bi užival lepoto božje narave. Iz kočice bo videl planinec ves pesnikov planinski raj in se velik del ljubljene slovenske domovine. Nazaj grede ne zamudi obiskati pesnikove rojstne hiše na Vrsnem in groba pri sv. Lovrencu.

Mili rojaki! Ideja o zgradbi S. Gregorčičeve kočice se mora vresničiti, naš pesnik mora dobiti ta, zraven nagrobnega, najprimernejši spomenik, ki bo povspeševal med Slovenci in tujci zanimanje za Gregorčičev raj krasne, naše planine, ki jih je on tako iskreno ljubil. Zato se obračamo do vsakega rojaka z iskreno prošnjo: prispevajmo vsak po svoji moči, da se našim Krnu čim prej dvigne iz tal S. Gregorčičeva kočica.

Odbor Soške podružnice S. P. D. v Tolminu 18. marca 1908.

Predsednik: Tajnik:
Dr. Rudolf Gruntar Anton Kutin.
Požar v Koprivi. V četrtek zvečer je nastal v tukajšnji občini grozen požar. Pogorela so namreč vsa gospodarstva poslopja to je skedenj, senik, blev in klet tukajšnega posestnika krčmarja in zavednega narodnjaka g. Antona Bole ta. Škode je najmanj 1000 K. Zavarovan je pri naši narodni slovenski banki »Slovija«! Vino in živino so k sreči rešili. Kako je nastal požar, ni nobenemu znano.

Vesti iz Istre.

Tujci v Opatiji. Od 1. septembra 1907 do 8. aprila 1908 je obiskalo Opatijo 18.393 tujcev. Od 6. do 8. aprila je na novo došlo 640 oseb. Dne 8. aprila 1908 je bilo navzočih 3996 gostov.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: »Gorska Vila«.

Vesti iz Kranjske.

Voditelj osuševalnih del na ljubljanskem barju je imenovan c. kr. stabni svetnik Fran Pavlin.

Zlet gornjskih sokolskih društev bo 15. avgusta t. l. v Kranju.

Vesti iz Štajerske.

Velik zemeljski plaz 40.000 kub. m zemlje je vsled zadnjega deževja zdrknil s briba v dolino v Pesici nad Mariborom.

Celjska velika gimnazija bo obhajala na jesen stoletnico svojega obstanka.

Vesti iz Koroške.

Romarsko cerkev na Sv. Višarjih so tatje okradli. Škode je več sto kron.

Razne vesti.

Oružnik ustrelil dekle. V neki gostilni v Knittelfeldu je orožnik Krumpy razkazoval, kako je treba hitro pomeriti in ustreliti. Menda ni vedel, da ima patrono v puški, in krogla je priletela 19 letni dekli M. Schopf v glavo, da je na mestu izdihnila.

Išče se med velikim kanalom ter post. južne železnice za gostilno primerno skladišče ali pa že obstoječo gostilno v najem. Pannudbe na Inser. odd. Edinosti pod »Silo«. 531

Eduvard Sauli
odlikovani klepar
Trst, ulica Pozzacchera št. 2
NOVA SPECIJALITETA:
kovinaste črke.

Podpisani sem v ulici Laz zaretto vsohlo št. 18 na voglu ulice San G. (regio) otvoril
ZALOGO VINA
na domačo rabo, pridelak iz svojih vinogradov v Bolu (otok Brad), in ga prodajam v sodčih in steklenicah. Ze sam kraj Vap zagotavlja, da je kakovost najboljša. Da samoren cenjenim odjemalcem jamčim za pristno vino, sem sklenil, da ga dobivam v originalnih sodčih naravnost iz svojih klet v Bolu in da ga tako razpoložim tudi na stanovanju.
Za krčmarje in gostilničarje primerne cene.
Vzadi, da m. pošastite v Vašo naročbo beležim se na: danje
IVAN CVITANIČ.

„OLLA“
priznan kakor najboljša in neprekošljiva vrsta vseh gumijevih higijeničnih predmetov in ribjih mehurjev
DVELETNA GARANCIJA
M. Gal — Trst, Corso 4.
Pošiljate po gl. 2, 3, 4, 5.
Delalnice pasov, klinih pasov, elastičnih nogavic, obvez, ravnodržajev, bergelj in bidet, irigatorji od gl. 1.20 naprej.
Toplometri za vročico K 2, nav. K — 50.

Dr. Jurij A. Maglich
inženir in avtorizovani geometer
SODNI IZVEDENEC
Trst, ulica S. Nicolò št. 34
— sprejme —
po zmernih cenah
vsako civ. inženirsko delo, raz-
:: delitev zemljišč in načrte ::
za tabularne svrhe.

Nova krojačnica
za civilne in vojaške obleke s
skladiščem narodnega in inozem-
skega blaga
ANTON GROSSER
TRST, Corso št. 21. II. nadstr.

BONIVENTO & Comp. Artistično, kromolito-
grafični zavod I. reda
TRST, ulica Tiziano Vecellio št. 4. — Tel. 19-97.
Sprejema vsakovrstna trgovinska dela, reklamne lepake, naslove,
napisne listke itd. in jamči za perfektno in lepo izvršitev.
Poseduje stroj povsem nov in najnovejšega zistema.

Tvrdba z lesom EMILIO SEGRÈ
v Trstu
je odprla sledeče podružnice: Riva Pescatori št. 8 (vogal ulice Annunziata)
in Ulica Scorzeria št. 14 (vogal ulice Parini) kjer se dobi bogata izbira
koroškega lesa po konkurenčnih cenah.

Irgovina z manufakturnim blagom
ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11
VELIKA IZBERA iz barvanega fuštanja za srajce in obleke, pletenine, kravate
moderci in razne potrebščine; srajce za moške bele, barvane in fuštanjaste. Ovrat-
niki ovratnice žlmske maje za ženske in moške in konfekcionirano bladgo za delavce.

Ob priliki Velikonočnih praznikov
ne zamudite obiskati sladšičearne
Mateja Stoparja, Trst
v ulici S. Giacomo št. 7 (Corso)
kjer najdete veliko izbero potic in presnecev, izdelanih
z največjo natančnostjo in naravnim maslom brez barv,

VERA je najboljša tinktura za lase. V
isti ni nikakih škodljivih stvari.
Dobi se plavalaso, kostanjevo, črnkasto, črno barvo.
Steklenica 3.— K v odlikovani lekarni PRENDINI
Pošiljate po poštnem povzetju.

Velika izbira manufakturnega blaga za moške
in ženske obleke in razne druge
potrebščin
Proti plačilu na obroke brez povišanja cen.
ulica Madonnina št. 11
M. B. KATZ, TRST

Edina prilika za Velikonočne praznike 1908!
Dobro znana prodajal-
nica zgotovljenih oblek **Vittorio Piscur,** TRST, ulica Arcata 1,
tik gostilne »All'antico ussaro«,
naznanja vsem cenj. klientom, da ima v zalogi obleke zadnje novosti za moške in dečke,
po cenah, da se ni bati konkurence. — Velika izbira blaga za obleke po meri.
Zapomnite si dobro, da se more ponašati prodajalnica z velikanskim zalogo!
3000 oblek za moške od kron 14.— naprej
2000 „ „ dečke „ „ 10.— „
Nihče naj ne zamudi obiskati velikega skladišča ob tej redki priliki.
Udani **VITTORIO PISCUR.**

Bogata izbira oblek za moške in dečke
od gl. 5.— naprej „Al
buon mercato“, ulica Carducci ex Torrente 31. Pro-
daja se tudi na obroke. 1349
VABILO. Vabim vseh pokušat izvrstnega
terana o priliki Velikonočnih praz-
nikov. **Henrik Kosič, Belvedere št. 17. (501)**

ZALOGA PIVA
STEINFELD
iz tovarne
Bratov Reininghaus
in iz mečanske tovarne
„Pilsner Urquell“
v Plznu
v sodčih kakor tudi v buteljkah.
ZALOGA
Mattonijev Giesshübler
vedno sveže kisle vode pri
ANTONIO DEJAK, junior
TRST, via degli Artisti št. 9 in 11
TELEFON št. 505

BOGOMIL PINO
bivši urar v Sežani
ima svojo novo
prodajalnico ur
v TRSTU
ulica Vincenzo Bellini št. 1
nasproti cerkve sv. Antona novega
vsakovrstne verižice po pravih tovar-
niških cenah.

Arturo Petruzzi pok. Ant.
kovač-mehanič za stroje in motorje
Tovarna štedilnih peči (SPARHERD)
TRST, ulica Fondares št. 10. TELEFON št. 971

SLOVENC
stanujoči v Trstu in okolici!
Podpisani usojam se naznaniti Vam, da
sem odprl 8. t. m. pri sv. M. Magd. spod. št.
493 Riva dei Cingari osmico, kjer točim izvrstno
belo in črno vipavsko vino pristno buketno
po jako zmernih cenah. Kdor bode napravil
to sicer dolgo pot ne bode mu žal, saj se
bo okrepčal s pristno vipavsko kapljico, ter
šel potem toliko lažjega srca proti domu.
NB. Ker ni dovoljeno na tej osmici
prodajati jedil, zato sem stavil vinu jako
nizko ceno, da bode lahko vsakdo zado-
voljen.
Priporočam se udani
Ivan Furlan
iz Vogerskega.

Prilika!! Okoristite se!!
V ulici Beccherie št. 3
najdete v veliki izbiri
okvirje vsake vrste in delalnico
za povečanje fotografij
po najnižjih cenah.

Poreška klet. Filijalka na
Opčinah 176
Podpisani prodaja naravna vina lastnega pri-
delka iz lastnih vinogradov, nahajajočih se v oko-
lici Poreča.
CENE:
Zeran v sodih najmanj 56 litrov po 16 kr. liter
Vino belo v sodih naj- „ 20 „ „
manj 56 lit. „ 60 „ „
Domači tropinovec „ 60 „ „
Za trgovca cene po dogovoru.
Razpošilja se po povzetju. — Vračunjene sodove
se jemlje nazaj, ako so nepokvarjeni in prosti
prevoza.
Ivan Stanich
veleposestnik v Istri.

HOTEL
Pri zlatem jelenu
v GORICI.
Ugodna lega sredi trgovskega
dela mesta. — Nad 40 na novo
opremljenih sob. — Velik jedilni
salon, stekleni salon, obširen vrt,
veranda, klubove sobe, kegljišče.
Izborna kuhinja. — Plzensko in
Puntigamsko pivo. — Raznovrstna
namizna vina in v buteljkah.
Za preč. duhovščino separata soba na razpolože.
Za mnogobrojen obisk se tople pripo-
ročna udani **A. DEKLEVA.**

Hočete se prepričati?
obiščite velika skladišča
Marije vdove Salarini
vonto della Fabra 2 ul. Poste Nuove 8
(vogal Torrente). „Alla Città di Lonsa“
Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke
kostumaj za otroke. Površniki, močne jope, kožulaj in
raznih paletotov. Obleke za dom in dolo. Delavski
obleke, Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni
angleški). Specialiteta: blago tu- in inozemski
svarz. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši
modi, točno, solbine in elegantno po nizkih cenah.

A. Millovatz
mehanična delalnica
Trst — ulica del Trionfo 1
izvršuje vsakovrstna
kovaška in mehaniška dela
kakor tudi nikelovanja.